

Rapport

Datum: 17 oktober 2002
Rapportnummer: 2002/315

Klacht

Verzoeker klaagt over het optreden van twee ambtenaren van het Korps landelijke politiediensten op 3 oktober 2000. Hij klaagt er met name over dat:

- de ambtenaar, die verzoeker op de vluchtstrook van de A28 naar zijn rijbewijs heeft gevraagd, heeft geweigerd zijn legitimatiebewijs aan verzoeker te tonen;
- de ambtenaren hebben geweigerd in te gaan op zijn verzoek om medische begeleiding op het politiebureau in Staphorst;
- de ambtenaren hebben gedreigd hem in gijzeling te nemen, indien hij vier openstaande administratieve sancties niet zou voldoen;
- hij de gefaxte beslissingen, waarmee toestemming was gegeven voor voormelde gijzeling in het geval hij de op zijn naam openstaande administratieve sancties niet zou betalen, niet heeft mogen inzien en niet in ontvangst heeft mogen nemen, waardoor hij niet heeft kunnen vernemen om welke sancties het ging.

Voorts klaagt verzoeker over de wijze waarop zijn klacht door het Korps landelijke politiediensten is afgehandeld. Hij klaagt er met name over dat:

- hij slechts tot 2 januari 2001 de tijd heeft gekregen om te reageren op de brief van een ambtenaar van het Korps landelijke politiediensten van 15 december 2000;
- er niet is gereageerd op zijn brief van 8 januari 2001.

Beoordeling

I. Inleiding

Verzoeker reed op 3 oktober 2000 in zijn auto op de A28. Aangezien hij zich schuldig maakte aan een verkeersovertreding, te weten het overschrijden van de toegestane maximum snelheid, vorderden de ambtenaren Z. en B. van het Korps landelijke politiediensten dat verzoeker zijn auto zou stilhouden. Verzoeker voldeed daaraan, door te stoppen in de vluchtstrook.

II. Ten aanzien van het legitimeren

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de ambtenaar, die hem op de vluchtstrook van de A28 naar zijn rijbewijs heeft gevraagd, heeft geweigerd zijn legitimatiebewijs aan verzoeker te tonen.

2. Ingevolge het bepaalde in artikel 5:12, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb; zie Achtergrond, onder 1.), is een politieambtenaar die op grond van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften belast is met het toezicht op de naleving van de Wegenverkeerswet 1994 gehouden zich, daar naar gevraagd, aanstonds te legitimeren met het legitimatiebewijs dat aan hem is verstrekt.

3. Verzoeker stelt dat politieambtenaar Z. zich, nadat hij hem had staande gehouden, niet legitimeerde, hoewel verzoeker expliciet en bij herhaling om zijn legitimatiebewijs had gevraagd. Volgens verzoeker had Z. aangegeven dat hij zijn legitimatiebewijs later zou laten zien.

4. Politieambtenaar Z. heeft tijdens het onderzoek meegedeeld dat verzoeker hem had gevraagd om zich te legitimeren. Nadat hij verzoeker had meegedeeld dat hij zijn legitimatiebewijs uit de auto moest gaan halen, zou verzoeker iets tegen hem hebben gezegd in de trant van: "Laat maar zitten, want het heeft toch geen zin".

De verklaring van Z. wordt bevestigd door zijn collega B. Voorts geeft B. in zijn verklaring aan dat hij het vreemd vond dat verzoeker Z. naar zijn legitimatiebewijs vroeg aangezien Z. en hij in uniform waren gekleed en in een opvallend dienstvoertuig reden.

5. Gelet op het vorenstaande is vast komen te staan dat verzoeker, na de stilhouding, politieambtenaar Z. heeft gevraagd om zich te legitimeren, en dat Z. daaraan niet heeft voldaan.

Volgens de betrokken politieambtenaren heeft verzoeker naar aanleiding van de mededeling van Z. dat hij zijn legitimatiebewijs uit de auto moest halen iets gezegd in de trant van "laat dan maar zitten". Verzoeker stelt echter dat hij Z. bij herhaling om zijn legitimatiebewijs heeft gevraagd. Hoewel de lezing van verzoeker en die van de betrokken ambtenaren op dit punt van elkaar verschillen, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de betrokken politieambtenaar zich had moeten legitimeren toen verzoeker hem dit vroeg. Op dit punt is de onderzochte gedraging in strijd met het bepaalde in artikel 5:12, tweede lid Awb en daarmee niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van de medische begeleiding

1. Verzoeker klaagt er tevens over dat de ambtenaren hebben geweigerd in te gaan op zijn verzoek om medische begeleiding op het politiebureau in Staphorst.

Verzoeker merkt in dit verband op dat hij in het verleden nare ervaringen heeft opgedaan met de politie en dat hij daardoor op het politiebureau te Staphorst een zenuwinzinking heeft gekregen. In plaats van te helpen zouden de ambtenaren ervoor hebben gezorgd dat de uitbarsting werd verhevigd en werd een verzoek om medische begeleiding door de betrokken ambtenaren afgewezen.

2. Volgens B. begon verzoeker op het politiebureau te Staphorst erg te schelden, legde hij op een gegeven moment zijn hoofd tussen zijn armen op tafel en begon hij te huilen. Z. heeft daarop duidelijk aan verzoeker gevraagd of hij wilde dat zij een huisarts zouden laten komen, maar verzoeker heeft daarop niet gereageerd. Ook zou B. zelf aan verzoeker hebben gevraagd of hij wilde dat zij een huisarts zouden waarschuwen. B. meent zich te herinneren dat verzoeker op een gegeven moment iets zei als 'dat is niet nodig'. Als verzoeker zou zijn ingesloten, had B. waarschijnlijk wel een huisarts laten komen. In deze situatie leek het B. en Z. niet nodig om zonder dat verzoeker hierom vroeg een arts te waarschuwen. Wel vonden B. en Z. het beter, gelet op het feit dat verzoeker erg emotioneel was, om met z'n tweeën in de buurt van verzoeker te blijven.

Ook Z. verklaart dat hij aan verzoeker heeft gevraagd of zij een arts moesten laten komen. Z. deed dit omdat je 'nooit weet wat iemand onder de leden heeft'. Verzoeker wilde echter niet dat er een huisarts zou worden gewaarschuwd. Verzoeker had op Z. niet de indruk gemaakt dat hij medische hulp nodig had. Op het moment dat verzoeker doorhad dat hij toch moest betalen, werd hij volgens Z. weer levendiger.

Uit de verklaring van politieambtenaar K. blijkt dat verzoeker op hem een depressieve indruk maakte en dat verzoeker volgens hem een slachtoffer rol heeft aangenomen. K. baseert dit daarop omdat verzoeker op hem buiten heel anders overkwam. K. heeft niet gehoord dat medische hulp voor verzoeker ter sprake is geweest. Verzoeker was volgens K. aanspreekbaar, en K. had niet de inschatting gemaakt dat verzoeker medische hulp nodig had.

3. Uit het vorenstaande volgt dat de lezing van verzoeker en die van de betrokken ambtenaren wat betreft het vragen van medische bijstand door verzoeker niet met elkaar in overeenstemming zijn. Vaststaat dat verzoeker niet is ingesloten en slechts korte tijd op het politiebureau heeft verbleven. Ook heeft verzoeker niet tegenover de betrokken ambtenaren aangevoerd dat hij aan een bepaalde ziekte leed, medicijnen zou gebruiken of dat er sprake was van letsel. Het enkele feit dat verzoeker erg geëmotioneerd was en in huilen is uitgebarsten, hoefde voor de betrokken ambtenaren geen aanleiding te zijn om een arts te waarschuwen. Gelet op het vorenstaande alsmede gelet op het feit dat ook door politieambtenaar K. wordt verklaard dat verzoeker op hem niet de indruk maakte dat hij medische hulp nodig had, konden de betrokken ambtenaren in dit geval in redelijkheid besluiten niet over te gaan tot het daadwerkelijk inroepen van medische bijstand.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

IV. Ten aanzien van de dreiging tot gijzeling over te gaan

1. Verder klaagt verzoeker erover dat de ambtenaren hebben gedreigd hem in gijzeling te nemen, indien hij vier openstaande administratieve sancties niet zou voldoen.

2. Uit de door het KLPD en het Centraal Justitieel Incasso Bureau aan de Nationale ombudsman verstrekte informatie blijkt dat er vier administratieve sancties op naam van verzoeker openstonden, alsmede dat voor de openstaande sancties een machtiging tot gijzeling was verleend.

3. Gelet op het vorenstaande kan het de ambtenaren niet worden verweten dat zij verzoeker hebben gewezen op het feit dat indien hij de openstaande vorderingen niet zou voldoen, hij in gijzeling zou kunnen worden genomen. Hoewel een dergelijke mededeling dreigend kan overkomen, is niet gebleken dat de betrokken ambtenaren bij het doen van deze mededeling aan verzoeker niet correct te werk zouden zijn gegaan en verzoeker onheus zouden hebben bejegend.

Ook op dit punt is de onderzochte gedraging behoorlijk.

V. Ten aanzien van het niet mogen inzien van stukken

1. Verzoeker klaagt er ook over dat hij de gefaxte beslissingen, waarmee toestemming was gegeven voor voormelde gijzeling in het geval hij de op zijn naam openstaande administratieve sancties niet zou betalen, niet heeft mogen inzien en niet in ontvangst heeft mogen nemen, waardoor hij niet heeft kunnen vernemen om welke sancties het ging.

2. Volgens de betrokken politieambtenaren hebben zij de betreffende stukken naar het politiebureau te Staphorst laten faxen zodat verzoeker deze stukken zou kunnen inzien.

Volgens B. zijn de gefaxte vonnissen voor verzoeker op tafel gelegd, maar heeft verzoeker hier nauwelijks naar gekeken. Ook is de inhoud van de vonnissen mondeling aan verzoeker meegedeeld. Volgens Z. zijn de gefaxte vonnissen voor verzoeker op tafel gelegd en is tegen hem gezegd dat hij ze maar moest lezen. Verzoeker heeft dit echter niet gedaan. Z. ontkent dat aan verzoeker afschriften van de vonnissen zou zijn beloofd.

Uit de verklaring van K. blijkt dat er op het politiebureau naar aanleiding van de stilhouding stukken per fax zijn binnengekomen die betrekking hadden op de openstaande boetes.

3. Uit het vorenstaande volgt dat de lezing van verzoeker en die van de betrokken ambtenaren op dit punt niet met elkaar in overeenstemming zijn. Gelet echter op het feit dat de ambtenaren de vonnissen naar het politiebureau te Staphorst hebben laten faxen en deze stukken ook op het politiebureau zijn binnengekomen, wordt het aannemelijk geacht dat de ambtenaren aan verzoeker deze stukken ter inzage hebben voorgelegd. Dat verzoeker deze stukken al dan niet heeft ingezien, kan de betrokken ambtenaren niet worden verweten. Ook het feit dat de ambtenaren verzoeker geen afschrift van de vonnissen hebben willen meegeven, doet er niet aan af, dat verzoeker voldoende gelegenheid is geboden om de vonnissen in te zien.

De onderzochte gedraging is ook op dit onderdeel behoorlijk.

VI. Ten aanzien van de klachtafhandeling

1. Voorts klaagt verzoeker over de wijze waarop zijn klacht door het Korps landelijke politiediensten is afgehandeld. Verzoeker doelt daarbij op het feit dat hij slechts tot 2 januari 2001 de tijd heeft gekregen om te reageren op de brief van een ambtenaar van het KLPD van 15 december 2000, alsmede dat er niet is gereageerd op zijn brief van 8 januari 2001.
2. Het KLPD stuurde verzoeker bij brief van 15 december 2000 de door de betrokken ambtenaren Z. en B. op 14 december 2000 afgelegde verklaringen, met het verzoek hierop voor 2 januari 2001 te reageren. Indien verzoeker niet voor 2 januari 2001 zou reageren, werd ervan uit gegaan dat verzoeker geen prijs stelde op wederhoor en zou het onderzoek ter verdere afdoening worden doorgezonden aan de korpschef van het KLPD.
3. Bij brief van 8 januari 2001 reageerde verzoeker op de brief van 15 december 2000 van het KLPD. Het KLPD heeft verzoekers brief van 8 januari 2001 voor kennisgeving aangenomen enerzijds omdat het onderzoek inmiddels was afgerond en anderzijds omdat de inhoudelijke reactie van verzoeker van 8 januari 2001 geen nieuwe gezichtspunten zou opleveren.
4. Vast staat dat verzoeker de hem gestelde reactietermijn enigszins heeft overschreden. Hoewel het aanbeveling had verdiend, dat verzoeker binnen de gestelde termijn om uitstel zou hebben verzocht, valt niet in te zien waarom het KLPD verzoekers brief van 8 januari 2001 niet bij de afdoening van verzoekers klacht heeft betrokken, gelet op het feit dat een termijn van twee weken - gezien de feestdagen in die periode - niet erg ruim is en gezien het feit dat verzoekers klacht pas op 5 maart 2001 werd afgedaan. Dit geldt temeer nu verzoeker in zijn brief van 8 januari 2001 nader ingaat op de verklaringen van Z. en B. Door verzoekers brief van 8 januari 2001 zonder meer voor kennisgeving aan te nemen en hierop niet nader in te gaan heeft het KLPD onvoldoende oog gehad voor het belang van verzoeker dat zijn klacht op een zorgvuldige wijze zou worden afgehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit onderdeel niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Korps landelijke politiediensten (KLPD), die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, is niet gegrond, behouders ten aanzien van het niet tonen van het legitimatiebewijs en de klachtafhandeling; op die punten is de klacht gegrond.

Onderzoek

Op 11 april 2001 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te Zuid-Scharwoude, met een klacht over een gedraging van het Korps landelijke politiediensten (KLPD).

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Leeuwarden over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd het Centraal Justitieel Incasso Bureau om nadere informatie verzocht.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder en één van de betrokken ambtenaren deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De overige betrokkenen gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Verzoeker diende bij brief van 8 oktober 2000 een klacht in over ambtenaren van het Korps landelijke politiediensten. In zijn brief merkte hij het volgende op:

"...Op 3 oktober 2000 ben ik aangehouden door (...). In een preek kreeg ik te horen wat ik schijnbaar niet goed gedaan had. Bovendien zal ik een bekeuring krijgen wegens vermeend te hard rijden. Op het verzoek mijn rijbewijs te tonen heb ik uitdrukkelijk om de legitimatie van betreffende persoon gevraagd. Dit is niet gegeven en derhalve geweigerd om deze in te laten zien. Op dat moment zijn deze vernoemde personen verworpen tot burgers. Schijnbaar stonden er nog bekeuringen open welke onmiddellijk betaald moesten worden. Dit moest geschieden op het bureau te Staphorst.

Daar ik ontzettende nare ervaringen heb opgedaan met politie begonnen mijn zenuwen op te spelen en kwam in het bureau te Staphorst tot een uitbarsting. Ik heb op het bureau een vreselijke zenuwinzinking gekregen. In plaats om te helpen zorgden deze "burgers" er voor

dat de uitbarsting verhevigd werd en werd een verzoek om medische begeleiding afgewezen.

Nadat alles een beetje tot rust kwam heb ik het vermeende bedrag onder bedreiging betaald. Ook de agent van bureau Staphorst heeft niets gedaan (ik dacht dat naastenliefde in de bijbel stond).

Door deze betaling heb ik een andere belangrijke betaling niet kunnen doen wat mij geld zal kosten.

De stukken welke door gefaxtd werden heb ik niet mogen inzien en ook niet in ontvangst mogen nemen wat wel beloofd werd. Tevens heb ik niet mogen vernemen waar de vermeende sancties over gingen.

Door het optreden van de heren heb ik tot op heden niet kunnen werken wat mij per dag f 600,- aan loonderving kost. Bovendien is het vertrouwen in de politie nog verder gedaald. Bij deze kan ik ook geen enkele verantwoording meer nemen indien een andere confrontatie tot uitbarsting komt. Tevens wil ik een vergoeding wegens gederfde inkomsten en wegens psychisch leed.

Een andere vraag is mag ik in het vervolg gewoon doorrijden als een vermeende agent zijn legitimatie weigert te (laten) zien, wat hij wel verplicht is om te doen.

Waarschijnlijk gaat ook dit in de doofpot. Om die reden heb ik nare ervaringen en niet om de sancties..."

2. De inspecteur van politie Bi. liet verzoeker in zijn brief van 10 november 2000 het volgende weten:

"...Uw klacht d.d. 08 oktober 2000 bereikte mij gisteren. Inmiddels heb ik de betrokken hoofdagent gevraagd om op zeer korte termijn, schriftelijk op uw klacht te reageren. Zodra dit is gebeurd zou ik graag met u willen overleggen over dit specifieke geval.

Aangezien ik een zeer volle agenda heb lijkt het mij het meest efficiënt dat u mij uw telefoonnummer doorgeeft zodat ik u, wanneer het verslag van de hoofdagenten binnen is kan bellen. Uw nummer stond niet in de brief.

U kunt uw nummer doorgeven tijdens kantooruren op bovenvermeld nummer. Mocht u niet reageren dan ga ik ervan uit dat u geen prijs stelt op overleg met mij..."

3. De klachtencoördinator deelde verzoeker vervolgens schriftelijk op 28 november 2000 mee:

"...Hierbij bericht ik u, dat het onderzoek naar uw klacht meer tijd vergt dan was voorzien. De afdoening van uw klacht kan daardoor niet binnen de gestelde termijn geschieden.

De reden hiervan is, dat de klachtonderzoeker tot op heden niet gelukt is om met u contact te krijgen in het kader van wederhoor.

De oorzaak hiervan is dat slechts een postbusnummer van u bij mij bekend is en u niet gereageerd hebt op een schriftelijk verzoek om contact op te nemen..."

4. Verzoeker antwoordde de inspecteur van politie Bi. in zijn brief van 30 november 2000 het volgende:

"...Er zijn twee bezwaren tegen een telefonisch overleg.

Ten eerste: In het verleden heb ik dit wel toegestaan waardoor de zaak in de doofpot is geraakt. Tevens ben ik altijd de zwakste partij. Bij een verkeerde toenadering wat ik gewend ben van ambtenaren (discussiëren is enkel aanhoren wat de ambtenaar heeft te vertellen terwijl mijn kant van de zaak niet gehoord wordt) is het mogelijk dat ik het gesprek voortijdig moet afsluiten. Om deze reden wil ik alles schriftelijk afhandelen waardoor alles op papier staat en dus bewijsbaar.

Ten tweede: ik ben alleen mobiel te bereiken. Daar ik geen handsfree set heb is het mogelijk dat u in mijn auto belt en dat mag van u niet.

Ondanks onze volle agenda moeten wij ten alle tijden wel schriftelijk antwoorden. Bovendien verwacht ik een adequate afhandeling van de zaak. Het liefst had ik het dat deze zaak voor de rechter afgehandeld werd..."

5.1. Inspecteur van politie Bi. deelde verzoeker bij brief van 15 december 2000 het volgende mee:

"...Ik heb uw schrijven van 30 november 2000 in goede orde ontvangen.

Gezien uw bezwaren tegen een telefonisch onderhoud, het zogenaamde "wederhoor" in de klachtenprocedure, doe ik u hierbij toekomen het schriftelijk verslag van de hoofdagenten B. en Z. van mijn dienst.

Ik verzoek u hierop schriftelijk te reageren vóór 02 januari 2001. Uw reactie kan, zoals gebruikelijk naar bovengenoemd adres.

Mocht u naar aanleiding van dit schrijven toch nog behoefte voelen om per telefoon met mij te spreken, schroom dan niet om mij om bovenvermeld nummer te bellen, dan wel bij onze receptionist(e) uw telefoonnummer achter te laten zodat ik u kan bellen.

Mocht ik na (bedoeld wordt voor; N.o.) 02 januari 2001 géén reactie van u ontvangen, ga ik er vanuit dat u geen prijs stelt op wederhoor en zal ik het onderzoek verder ter afdoening zenden aan de korpschef van het Korps Landelijke Politiediensten te Driebergen..."

5.2. De bijgevoegde verklaring van de politieambtenaren B. en Z. van 14 december 2000 luidt als volgt:

"...Op 3 oktober 2000, omstreeks 16.30 uur reden wij, Z. en B., in uniform gekleed in een opvallende surveillanceauto op de oostelijke rijbaan van de autosnelweg, de A28. Komende over het viaduct Lichtmis zagen wij over de invoegstrook van de toerit Nieuwleusen een personenauto, merk Volvo rijden.

Deze auto voegde in en reed direct door naar de linker rijstrook en voerde zijn snelheid flink op. Wij deden een meting volgens de richtlijnen en constateerden dat zijn snelheid ongeveer 150 kilometer per uur bedroeg.

De richtlijn wat betreft het meten van de snelheid is, dat over een afstand van minimaal 1200 meter de snelheid van het betrokken voertuig wordt gemeten. Hierbij rijdt het surveillancevoertuig over die afstand op een gelijke of nagenoeg gelijke tussen afstand van het voertuig wat op dat moment gemeten wordt. De exacte meetafstand en de tussen afstand wordt hierbij in de Beschikking volgens de Wet Mulder omschreven.

Wij gingen met onze surveillancewagen voor de Volvo rijden en gaven via de verlichte transparant een teken dat hij ons moest volgen. Onze bedoeling was om een veilige plek te zoeken om te kunnen staan en wel op de parkeerplaats Dekkersland.

De bestuurder van de Volvo ging echter direct naar de vluchtstrook en bracht onmiddellijk zijn auto tot stilstand. Vervolgens gingen wij de vluchtstrook op en moesten achteruit rijden om de bestuurder aan te kunnen spreken.

Ik, Z., liep naar de bestuurder en deelde hem de reden van mijn komst mee en zei, dat hij voor de snelheidsoverschrijding een "bekeuring" kreeg. Om een en ander te kunnen noteren vroeg ik hem naar zijn rijbewijs. Hij overhandigde mij zijn rijbewijs.

Bij de surveillanceauto aangekomen vertelde collega B. mij, dat er een viertal Wet Mulder vonnissen openstonden voor (verzoeker; N.o.), die onmiddellijk voldaan moesten worden, waarna wij samen terugliepen naar het voertuig van (verzoeker; N.o.). Ik, Z., deelde (verzoeker; N.o.) mede, dat hij nog openstaande vonnissen had. Wij hoorden, dat (verzoeker; N.o.) hierop vroeg naar mijn, Z.'s, legitimatiebewijs. Ik, Z., zei dat dit geen probleem was, maar dat ik deze uit mijn etui moest pakken. Wij hoorden, dat (verzoeker; N.o.) hierop zei: "Ach laat dan maar." Wij hoorden vervolgens, dat (verzoeker; N.o.) enkele godslasterende termen uitte, omdat wij "altijd hem moesten hebben".

Hij kon niet geloven dat die vonnissen voor hem waren en wilde bewijs zien. Hierop besloten wij naar het politiebureau Staphorst te gaan. Vanuit onze meldkamer in Driebergen zou de tekst van de vonnissen gefaxt worden naar bureau Staphorst, zowel voor onze administratie als voor de betrokkene om ze in te zien. (Verzoeker; N.o.) ging met bovenstaand akkoord.

Nadat we de auto's geparkeerd hadden bij het bureau Staphorst en richting het bureau liepen, liep (verzoeker; N.o.) onverwachts terug naar zijn auto en greep zich aan de dakrand vast en zei dat hij eigenlijk niet goed werd. Op de vraag wat er aan de hand was, zei hij dat de politie hem altijd moest hebben en dat hij zeer slechte ervaringen had met "ons".

Eenmaal aangekomen in het bureau ging hij in de ruimte waar we de administratie af wilden handelen met zijn hoofd op tafel liggen. Vanaf dat moment was er nagenoeg geen communicatie meer mogelijk met hem. We hebben diverse pogingen ondernomen om een gesprek aan te gaan, echter tevergeefs.

Gezien het feit dat (verzoeker; N.o.) op een gegeven moment in huilen uitbarstte, werd hem nogmaals gevraagd of hij problemen had. Volgens hem had hij die en waren wij de oorzaak hiervan. Ook lichamelijk was alles niet goed met hem en ook hier waren wij de oorzaak van. Hierop werd door mij, Z., aangeboden een huisarts te laten komen indien hij hier prijs op stelde. Dit aanbod werd door mij, B., gehoord.

Blijkbaar was ook dit echter niet meer nodig, want zelfs na herhaling van dit aanbod door mij, B., in aanwezigheid van mij, Z., reageerde (verzoeker; N.o.), dat die er niets aan kon doen, en dat wij de oorzaak ervan waren. De antwoorden die hij sporadisch gaf op vragen aan hem, werden veelvuldig vergezeld door krachttermen en godlasterende taal.

De vonnissen, welke in tussentijd waren gefaxt, werden door mij, Z., luid en duidelijk aan betrokkene voorgelezen. De faxen werden nog aan (verzoeker; N.o.) getoond, doch hij bleef met zijn hoofd op tafel liggen en weigerde met ons te praten. Het betrof vier onherroepelijke vonnissen van het Centraal Justitieel Incassobureau te Leeuwarden voor een totaalbedrag van f 600,-.

Aan betrokkene werd door ons duidelijk uitgelegd wat de consequenties van de vonnissen waren en dat als hij niet zou betalen, hij in gijzeling werd genomen, conform de vonnissen.

(Verzoeker; N.o.) deelde mede, dat hij de uitspraken begreep, doch dat hij geen f 600,- bij zich had en dat als hij dat geld zou betalen, hij een andere afspraak niet meer kon nakomen. Wat die afspraak inhield, wenste hij ons niet mede te delen. Uiteindelijk wilde hij het geld wel pinnen. Samen zijn wij naar het in de buurt van het politiebureau gelegen postkantoor gelopen, om (verzoeker; N.o.) in staat te stellen geld te pinnen en zodoende de vonnissen aan ons te voldoen. Een en ander geschiedde aldus waarop (verzoeker; N.o.) van mij, B., vier kwitanties met daarop alle relevante informatie (ontving).

Alsnog begon (verzoeker; N.o.) weer tegen ons te schelden. Wij zouden een paar klootzakken zijn. Ongeschikt voor ons werk en die er alleen maar op uit waren om zijn soort te pesten. Om de gehele zaak niet op de spits te drijven, werden deze uitlatingen maar voor "zoete koek" genomen en werd de betrokkene een "verder goede reis"

toegewenst.

In het kort gezegd, werd betrokkene door ons op uiterst correcte wijze te woord gestaan. Daar betrokkene op ons bijzonder geëmotioneerd overkwam, werd door ons uitgebreid, ongeveer 1,5 uur, de tijd genomen om hem te woord te staan. Er werd door geen van ons beiden gereageerd op de door (verzoeker; N.o.) gebezigde, provocerende, verbale en non verbale houding..."

6. In zijn brief van 8 januari 2001 aan het KLPD merkte verzoeker het volgende op:

"...Ik heb met verbazing het verweer van dhr. Z. en B. gelezen.

Ten eerste bij het vragen naar mijn rijbewijs heb ik onmiddellijk om legitimatie verzocht aan de heer Z. en niet later. Bij mij weten is een ambtenaar verplicht zijn legitimatiebewijs te tonen. Na het herhaald vragen zou hij het legitimatiebewijs **later** laten zien. Toen kwam hij terug met de mededeling van de openstaande bekeuringen. Op dat moment wist ik niets van bekeuringen en heb het hem medegedeeld.

Ten tweede doe ik niet aan godslastering en aan beledigingen aan een ambtenaar in functie. De uitspraken welke ik heb gedaan komen voort uit onmacht over mijn toestand (zelfs dan doe ik niet aan godslastering of beledigingen), welke ik altijd onder controle heb. Sterker nog ik heb zo weinig mogelijk gezegd daar ik het vermoeden had tot ontlokken van verkeerde uitspraken.

Ten derde daar ik in een "vreemde" toestand verkeerde is het normaal dat gewoon een arts wordt geraadpleegd of hebben de heren een artsenopleiding achter de rug. Door deze gang van zaken kan een zaak de volgende keer echt geheel uit de hand lopen. Op voorhand stel ik u hiervoor aansprakelijk.

Verder blijf ik onvoorwaardelijk staan achter wat ik in mijn eerste brief heb geschreven, met de opmerking dat ik de brief onmiddellijk heb geschreven en de agenten niet onmiddellijk een rapport hebben opgemaakt. Drie maanden na dato weet niemand meer precies wat er gebeurd is..."

7. De korpschef van het KLPD deelde verzoeker bij brief van 5 maart 2001 het volgende mee:

"...Naar aanleiding van uw klachtbrief van 8 oktober jl., (...) bericht ik u het volgende.

De behandeling van uw klacht heeft ernstige vertraging opgelopen, doordat u slechts onder postbusnummer bereikbaar bleek. U werd daarop aangeschreven op 10 november en 17 november jl. Op 28 november jl. werd u een gemotiveerd vertragingbericht gestuurd. Per brief van 30 november jl. gaf u er blijk van geen mondeling contact met de klachtonderzoeker op prijs te stellen. Vervolgens bent u niet ingegaan op het verzoek van

15 december jl. te reageren op de u toegezonden schriftelijke verantwoording van de bij uw klacht betrokken politieambtenaren voor een daarbij aangegeven termijn van uiterlijk 2 januari jl. Met het ruimschoots passeren van deze datum, moet ik nu wel overgaan tot afdoening van uw klacht zonder dat van wederhoor van u als klager - zoals is voorgeschreven in de standaard klachtenprocedure - sprake kan zijn.

Uw klacht heeft betrekking op de bejegening van de Verkeerspolitie naar aanleiding van een verkeersovertreding en de na staande houding gebleken openstaande boetes ingevolge de Wet administratieve (bedoeld is: administratiefrechtelijke; N.o.) handhaving verkeersvoorschriften (de zgn. Wet Mulder).

Naar de inhoud van uw klacht heb ik een onderzoek doen instellen. Voor wat betreft de lezing van de betrokken politieambtenaren wil ik u korthedshalve nogmaals verwijzen naar hun rapport dat door de klachtonderzoeker u is toegezonden. Op grond hiervan concludeer ik dat mijn personeel u op een juiste wijze tegemoet is getreden en daarbij de uiterste omzichtigheid tegenover u in acht heeft genomen. In de gegeven situatie hebben de politieambtenaren hun bevoegdheden correct toegepast.

Het spijt mij dat door uw opstelling tijdens het klachtonderzoek geen persoonlijk contact heeft kunnen plaatsvinden. Zo kon van een afstandelijke beoordeling achteraf van het klachtincident - waarbij door de wisselwerking van politieambtenaren, die hun soms ingrijpende bevoegdheden uitoefenen en mondige burgers, die zich dit hebben te laten welgevalen, onvermijdelijk bepaalde spanning wordt opgeroepen - geen sprake zijn. De *mogelijkheid* van wederzijds begrip achteraf over de ontstane situatie én de *eventuele* relativisering van de eigen (re)actie tijdens het incident, is daarmee helaas niet meer aan de orde..."

B. Standpunt verzoeker

Voor het standpunt van verzoeker wordt verwezen naar de klachtformulering onder Klacht en naar zijn hiervoor onder **A. Feiten** opgenomen brieven.

C. Standpunt korpsbeheerder

1. De korpsbeheer deelde in reactie op verzoekers klacht bij brief van 20 augustus 2001 onder meer het volgende mee:

"(Verzoeker; N.o.) stelt dat de politieambtenaar die hem naar zijn rijbewijs vroeg, geweigerd heeft zijn legitimatie te tonen. De betrokken politiemans Z. heeft echter verklaard dat hij desgevraagd zijn legitimatiebewijs daartoe uit een etui wilde halen en heeft dit ook aan (verzoeker; N.o.) medegedeeld. Daarop antwoordde (verzoeker; N.o.) dat maar achterwege te laten. Ik acht dit klachtonderdeel dan ook ongegrond.

(Verzoeker; N.o.) stelt dat de politieambtenaren hem medische begeleiding op het politiebureau te Staphorst hebben geweigerd. De betrokken politieman Z. heeft echter verklaard dat aan (verzoeker; N.o.) is aangeboden om een huisarts te ontbieden. Daarop reageerde (verzoeker; N.o.) dat ook een huisarts geen oplossing kon bieden voor zijn problemen, omdat de politie de oorzaak hiervan was. Ik acht dit klachtonderdeel dan ook ongegrond.

(Verzoeker; N.o.) stelt dat de politieambtenaren gedreigd hebben hem in gijzeling te nemen bij niet voldoen van openstaande boetes. De betrokken politieambtenaren - naast Z. met name B.- verklaren echter dat zij (verzoeker; N.o.) duidelijk hebben gewezen op de mogelijke uiteindelijke consequentie bij het volharden in de niet-betaling van de justitiële vorderingen. Deze mededelingen vonden plaats overeenkomstig *de aanwijzing administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften registratie nummer 1999A027, in werking getreden 1-6-1999 en geldig tot 1-8-2003; Staatscourant 21-7-1999 nr. 137.*

Ik acht dit klachtonderdeel dan ook ongegrond.

(Verzoeker; N.o.) stelt dat hij de documenten, die basis waren voor een eventuele gijzeling, niet heeft mogen inzien of in ontvangst mocht nemen. De betrokken politieambtenaren verklaren echter dat zij juist vanwege de aan (verzoeker; N.o.) te overleggen faxen, met diens instemming naar het politiebureau te Staphorst zijn gegaan en hem aldaar de berichten hebben voorgelezen en getoond. Ik acht dit klachtonderdeel dan ook ongegrond.

(Verzoeker; N.o.) stelt dat hij slechts tot 2 januari 2001 de mogelijkheid kreeg te reageren op de brief van 15 december 2000. Deze stelling van (verzoeker; N.o.) is juist, doch valt niet los van de context te zien. Op 10 november 2000 heeft de klachtonderzoeker reeds nader contact met (verzoeker; N.o.) gezocht voor een vlotte voortgang van de klachtprocedure. Op 30 november 2000 reageerde (verzoeker; N.o.) hierop met bezwaar tegen telefonisch overleg en verlangde - vanwege de bewijslast en de risico's van mobiel telefoneren - een schriftelijke afhandeling.

Hierop werd door de klachtonderzoeker op 15 december 2000 de schriftelijke verantwoording van de aangeklaagde politieambtenaren aan (verzoeker; N.o.) toegestuurd met de genoemde reactietermijn van 14 dagen. Daarbij werd overigens niet gesteld dat binnen deze termijn uitsluitel diende te worden gegeven, maar werd meer om enige reactie verzocht, die - gezien de welwillende toonzetting - zeer zeker uitstel van een meer inhoudelijke reactie had kunnen betekenen. Vervolgens heeft de klachtonderzoeker het onderzoek afgerond per 7 januari 2001 (...). De interne vervolprocedure heeft erin geresulteerd dat per 5 maart 2001 de uiteindelijke afdoening werd opgemaakt. Ik acht dit klachtonderdeel dan ook ongegrond.

(Verzoeker; N.o.) stelt dat er niet is gereageerd op zijn brief van 8 januari 2001. Deze brief is door de klachtonderzoeker voor kennisgeving aangenomen omdat het onderzoek

inmiddels was afgerond en vanwege de inhoudelijke reactie die, naar zijn mening geen nieuwe gezichtspunten opleverde. Om deze reden is de brief van 8 januari 2001 ook niet vermeld in de uiteindelijke afdoening door de korpschef van 5 maart 2001. Ik acht dit klachtonderdeel dan ook ongegrond.

Voor wat betreft de overige bij dit klachtincident betrokken politieambtenaren kan ik meedelen, dat K., hoofdagent van de regiopolitie IJsselland (...) getuige is geweest van het klachtincident voor zover zich dat op het politiebureau te Staphorst heeft afgespeeld.

Met betrekking tot de hierbij gevoegde stukken, inclusief de informatie betreffende de zogenaamde Mulder-gedragingen en de desbetreffende kwitanties, merk ik nog het volgende op. In de slotrapportage van de klachtonderzoeker van 7 januari 2001 is vermeld, dat (verzoeker; N.o.) tot tweemaal toe is aangeschreven met het verzoek te reageren op de verantwoording van de betrokken politieambtenaren. Dit is echter kennelijk onjuist omdat de schriftelijke verantwoording eerst op 15 december 2000 aan (verzoeker; N.o.) werd overlegd. Daar waar in het rapport van 7 Januari 2001 sprake is van een brief aan (verzoeker; N.o.) per 17 november 2000 wordt bedoeld op brieven van 10 en 17 november 2000 met de strekking om een afspraak met (verzoeker; N.o.) te kunnen maken in het kader van wederhoor. Beide brieven zijn exact hetzelfde met uitzondering van de, handmatig veranderde, dagtekening. De brief van 17 november 2000 ontbreekt in dit dossier vanwege het rappel-karakter. (Verzoeker; N.o.) heeft hierop schriftelijk per 30 november 2000 gereageerd, waarbij hij kenbaar maakte geen mondeling overleg te willen plegen maar alleen schriftelijk te willen communiceren.

Ten aanzien van de openstaande boetes zijn geen processen-verbaal van bevinding en mutaties in dag- en nachtrappen opgemaakt."

2. Bijgevoegd was een afschrift mutatielijst vervallen verklaarde feiten van 4 oktober 2000. Uit deze mutatielijst blijkt dat er voor een viertal, door verzoeker in 1997 en in 1998 begane, verkeersovertredingen machtiging tot gijzeling was verleend.

D. Reactie verzoeker

Verzoeker liet de Nationale ombudsman in zijn nadere schriftelijke reactie van 25 november 2001 het volgende weten:

"...Ik behandel de zaken puntsgewijs volgens de brief van het Ministerie.

1. De heer Z. vroeg mijn rijbewijs en ik vroeg onmiddellijk zijn legitimatiebewijs. Volgens de wet is een politieambtenaar verplicht zijn legitimatie op verzoek onmiddellijk te tonen. Dit is een recht waarvoor ik op een ander tijdstip en een andere plaats een pistool getoond werd, mijn auto uitgetrokken waarna mijn vriendin in elkaar geslagen werd door de politie. Kortom leugen 1.

2. De bekeuringen zijn nimmer aan mij kenbaar gemaakt en bestonden volgens mijn gegevens niet. Ondanks dat ik dit uitdrukkelijk heb verklaard gingen ze over tot dreigementen. Dit is in strijd met het EVRM waarin uitdrukkelijk vermeld staat dat een ieder recht heeft op een rechtsgang. Door de gegevens niet te overhandigen hebben zij (zich) schuldig gemaakt op inbreuk op het EVRM. Bovendien is het in strijd met het EVRM om een gevangenisstraf te geven op grond van een administratieve boete.

3. Ik ben verplicht gesteld om naar het bureau Staphorst te gaan, waarbij zij beloofd hadden de papieren te overhandigen. Leugen 2.

4. De ambtenaren hadden geconstateerd dat ik niet meer normaal reageerde, hierop hadden ze ongevraagd een arts moeten laten komen. Ze hebben dit niet gedaan. Door mij te onthouden van medische bijstand is het vertrouwen in de politiemacht verder gedaald en kan ik niet meer instaan voor de verdere gevolgen c.q. escalatie. Deze beschuldiging is niet meer behandeld. Het onder punt 1 aangegeven conflict is een oorzaak, verder heb ik meerdere aanvaringen gehad waarbij ik onheus werd bejegend en belasterd. Het onder 1 is niet alleen in Nederland maar ook in Antwerpen gebeurd, alleen werd ik met getrokken pistool de auto uitgetrokken en mijn vriendin in elkaar geslagen. Beide zonder dat de politie mij iets kon verwijten of vervolgen.

5. Ik ben meerdere keren op leugens en onwaarheden gestuit bij ambtenaren in het algemeen. Daarom ben ik bijzonder huiverig geworden om mondeling te reageren, immers een ambtenaar wordt geloofd en ik ben de leugenaar. Indien het op schrift staat kan niemand er meer omheen.

6. Op het te laat indienen van mijn antwoord kan ik een paar dingen op antwoorden ten eerste. Ik heb een brief van 5 februari ontvangen waarin een overschrijding vermeld wordt door de politie. Mijn antwoord kwam op 8 januari en het antwoord van de politie 5 maart een kleine 2 maanden na mijn brief. Waarom konden ze hem niet meenemen in de beantwoording en waarom is er bij mij een te korte uiterlijke termijn gesteld terwijl de politie zich er niet aan hoeft te houden. Ten tweede is het juist in verband met de wisselwerking en de ingrijpende bevoegdheden van de politie dat de klachten zo zorgvuldig en zo goed mogelijk afgehandeld moeten worden. Door het zo af te raffelen kan ik geen vertrouwen meer hebben op de politie of de klachtencommissie. Nogmaals ik sta bij een volgende confrontatie niet meer in voor mijn daden, ik ben te veel belazerd geworden door de politie, deze confrontatie en afhandeling van deze zaak doet ook geen goed.

7. Er is geen verklaring van de getuige te Staphorst, maar collega's onderling zullen elkaar wel dekken.

Verder heb ik geen commentaar op de brief van het Ministerie.

Het enige commentaar wat ik verder heb, is dat de reactie van Z. en B. doorspekt is van leugens waar mee ze de indruk willen vestigen dat ze zo begripvol hadden gehandeld. Wat ze niet verteld hadden is dat ze bedreigd hadden om na betaling alsnog mijn rijbewijs in te nemen.

Ik beseft dat ik zeer zwak sta in mijn verweer daar ik alleen sta en opponenten elkaar afdekkend sterker staat. Een kleine kanttekening is dat (...) in de afgelopen 4 jaar voor f. 60.000 zegge zestigduizend gulden is gestolen of vernield waar de politie **niets** aan doet en de f.600 met zinloos geweld wordt geïncasseerd..."

2. Daarnaast legde verzoeker op 21 januari 2002 telefonisch tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman de volgende verklaring af:

"...Toen de agent om mijn rijbewijs vroeg, heb ik direct om zijn legitimatie gevraagd. Ik ben namelijk ooit door de politie aangehouden, waarbij mijn vriendin door politieambtenaren in elkaar is geslagen. Ik heb toen later ergens gelezen dat politieambtenaren verplicht zijn om zich te legitimeren als daarom wordt gevraagd. Om die reden vraag ik altijd meteen om een legitimatie. Het is mijn recht om dat te vragen. Ik wil ook weten met wie ik te maken heb. De betreffende agent zei dat hij de legitimatie nog moest pakken. Hij ging vervolgens naar zijn collega. Hij heeft zijn legitimatie niet getoond. Ik heb er later niet meer om gevraagd. Mijn bloed gaat koken als iemand zich niet legitimeert. Ik heb meer van die geintjes met de politie gehad. Ik vertrouw de politie daarom in het algemeen niet meer. Als ze hun legitimatie niet laten zien, gaat het helemaal verkeerd. Ik weet wel dat ik niet alle agenten kan aanrekenen wat er ooit is gebeurd, maar dat werkt bij mij toch zo. Toen ik op het politiebureau in Staphorst kwam, begon ik helemaal te trillen. Ik weet niet wat er aan de hand was. Het leek een zenuwzinking. Het ging niet goed met mij. Als ze mij vijf tot tien minuten met rust hadden gelaten, dan had zou ik waarschijnlijk rustig zijn geworden. Zij bleven echter maar doorgaan over die boetes; ze hadden het kennelijk druk. In die situatie zou het kunnen dat ik nog een keer iemand in elkaar sla. Ik heb nog om een arts gevraagd. De agenten vroegen wat ik mankeerde. Ik gaf aan dat ik dat niet wist. De agenten zeiden vervolgens dat ze geen huisarts konden oproepen, omdat die moest weten wat ik mankeerde. Zij hebben toch een EHBO-opleiding. Dan moeten ze ook weten dat ze dan een arts moeten raadplegen. Na het betalen van de boetes heb ik me nog een tijdje niet goed gevoeld. Om die reden heb ik nog een rondje gelopen. Ik wilde daarna weg bij dat politiebureau en ben met mijn auto weggereden. Dat ging goed, omdat ik veel rijervaring heb.

Op het politiebureau heb ik gevraagd naar de documenten van de boetes. Die zou ik krijgen als ik had betaald. Toen ik betaald had, kreeg ik ze niet meer. Ik heb op het politiebureau weinig tot niets over die boetes gehoord. Mij werd verteld dat ik ze moest betalen en ik heb een paar codes gehoord. Wat die codes inhouden weet ik niet. Ik had ook nooit iets over die boetes thuis ontvangen. Ik heb zonder een proces moeten betalen. Ik heb ze wel betaald, omdat ik anders zou worden gegijzeld. Ik ga dit nog aanvechten..."

E. Informatie Centraal Justitieel Incasso bureau

Het Centraal Justitieel Incasso Bureau deelde de Nationale ombudsman desgevraagd op 22 januari 2002 schriftelijk het volgende mee:

"...Zoals ik u had toegezegd doe ik u hierbij de door de kantonrechter te Leeuwarden tegen betrokkene afgegeven machtigingen tot gijzeling toekomen.

Het betreft zaken die de zogenaamde dwang pro forma procedure hebben doorlopen. Als de sanctie is opgelegd aan iemand van wie geen vaste woonplaats of vast adres bekend is dient ingevolge artikel 28 WAHV de officier van justitie de vordering in bij het kantongerecht (sinds 1-1-2002 de rechtbank, sector kanton) te Leeuwarden.

Ter kennisneming heb ik daarnaast de betreffende zaakoverzichten bijgevoegd waaruit de adreshistorie en het inningstraject inclusief de verificatiemomenten blijken. Zowel bij het GBA als bij het handelsregister hebben verificaties plaatsgevonden.

Ten overvloede heb ik een recente historische adres verificatie bijgevoegd waaruit blijkt dat betrokkene sedert 9-6-1998 niet meer over een geldig adres beschikt.

Zoals ik u reeds berichtte heeft in de andere Mulder-zaken ook de in opdracht van het CJIB handelende deurwaarder geconstateerd dat betrokkene niet woonachtig was op het inschrijvingsadres. Betekening van een dwangbevel op het wel bekende postbusadres van (verzoeker; N.o.) Beheer B.V. is wettelijk gezien niet mogelijk. Na een negatieve afloop van het verhaalstraject wordt het dwangmiddelentraject ingezet. De executie van Mulderzaken is in zoverre persoonsgericht dat binnen een bepaald tijdsbestek rekening kan worden gehouden met de afloop van (andere) zaken bij de deurwaarder.

Mijn conclusie op grond van het bovenstaande is derhalve dat de gevolgde procedure formeel correct is verlopen. Indien een betrokkene onvindbaar is wordt hij met melding van te benutten dwangmiddelen ter signalering in het opsporingsregister opgenomen, hetgeen in casu geleid heeft tot betaling van de openstaande vorderingen..."

F. Verklaring betrokken ambtenaren

1. Op 17 januari 2002 verklaarde K., politieambtenaar te Staphorst telefonisch tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman het volgende:

"...Ik liep de betreffende dag op straat en kreeg een oproep van de meldkamer dat collega's van het KLPD met een man naar het bureau kwamen. Ik weet niet of dat de heer H. was, want zijn naam heb ik niet gehoord. Ik heb het politiebureau opengedaan en koffie gezet. Daarna kwamen die collega's binnen met een lange magere man. Deze man reed volgens mij in een Volkswagen Golf. Het politiebureau in Staphorst heeft onder andere een kamer met een computer. Daar gingen de collega's van het KLPD met die man zitten. De

man maakte op mij een verdrietige indruk. Hij legde zijn hoofd op tafel en riep dat het toch allemaal niets meer uitmaakte. Hij wilde ook geen koffie. Toen één van de collega's van het KLPD ging faxen ben ik bij de kamer weggelopen. Om die reden heb ik niet precies gehoord wat er tegen die man is gezegd. Toen ik later weer in de deuropening van de kamer stond, hoorde ik dat de ambtenaar van het KLPD, die in de kamer was blijven zitten, vriendelijk aan de man vroeg of hij het geld voor de boetes niet kon pinnen.

Ik heb niet gevraagd waarom die man door de collega's was meegenomen, maar mijn interpretatie was dat het over openstaande boetes ging. Die boetes kwamen per fax binnen. Ik heb alleen bedragen gehoord. Ik heb ook gehoord dat er gezegd werd: "Kunt u dan geen familie bellen om te betalen" en "Als u niet betaalt, wordt u gegijzeld". De man reageerde daar in eerste instantie niet op. Door één van die collega's van het KLPD werden er vervolgens alternatieven aangedragen. Bij het alternatief van de familie zei de man dat hij niemand meer had. Ik weet ook nog dat de procedure, die aan het onherroepelijk worden van de boetes was voorafgegaan, aan de heer H. is uitgelegd.

Er is tegen hem gezegd dat hij eerder correspondentie over de boetes moest hebben ontvangen.

Hij zei dat hij van niets wist en vroeg om welke boetes het ging. Dat is hem uitgelegd. Ik heb niet gehoord dat aan de heer H. is beloofd dat hij een afschrift zou krijgen van de boetes.

Het viel mij op dat de collega van het KLPD, die bij de man was blijven zitten, heel rustig en beheerst met hem omging. Hij zei bijvoorbeeld tegen die man: "We moeten wel met elkaar praten, anders komen we er niet uit." De man, die u de heer H. noemt, kwam op mij depressief over. Hij nam volgens mij een slachtofferrol aan. Ik denk dat, omdat hij later buiten heel anders op mij overkwam. Ik heb niet gehoord dat er medische hulp voor de heer H. ter sprake is geweest. Hij was op zich aanspreekbaar. Ik zou zelf ook niet de inschatting hebben gemaakt dat hij medische hulp nodig had. De collega's van het KLPD zijn ongeveer een kwartier binnen geweest.

Op een gegeven moment zijn beide collega's met die man weggegaan om bij het postkantoor te gaan pinnen. Ik ben in het politiebureau achtergebleven. Toen ik uiteindelijk naar buiten kwam, zat die man buiten op het grasveld en was één van de collega's van het KLPD in de auto aan het schrijven. Hij zei dat het pinnen gelukt was. De heer H. zag er opgelucht uit, alsof hij blij was dat hij had kunnen pinnen. De situatie leek op dat moment heel gemoedelijk. Ik had niet verwacht dat de heer H. over het optreden van de collega's van het KLPD zou klagen.

Door de heer Bi., chef van de collega's van het KLPD, is mij later nog gevraagd om wat van mijn verklaring, die ik over de telefoon had afgelegd, op papier te zetten. Ik meen, dat ik dat ook heb gedaan..."

2. Op 7 februari 2002 verklaarde B. ambtenaar van het Korps Landelijke Politiediensten tegenover twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman het volgende:

"...Op 3 oktober 2000 reden mijn collega Z. en ik in een opvallende politieauto op de A28 toen verzoekers rijgedrag ons opviel. We constateerden dat hij veel te hard reed en zijn voor hem gaan rijden om hem een stopteken te geven. Hij kreeg de tekst 'volg politie' te zien omdat we wilden dat hij achter ons aan naar een nabijgelegen parkeerplaats zou rijden. Verzoeker stopte echter direct op de vluchtstrook.

Omdat Z. de bijrijder was, stapte hij als eerste uit en liep naar verzoeker toe. Ik kwam vlak achter hem aan. Z. heeft verzoeker naar zijn rijbewijs gevraagd. Verzoeker vroeg daarop naar Z.'s legitimatiebewijs. Ik heb gehoord dat verzoeker dit vroeg. Z. antwoordde dat hij zijn legitimatiebewijs best wilde laten zien, maar dat hij het dan eerst uit de politieauto moest pakken. Verzoeker zei toen iets in de trant van 'laat dan maar zitten'. Omdat wij in uniform waren gekleed en in een opvallend dienstvoertuig reden, vond ik het vreemd dat hij mijn collega naar zijn legitimatiebewijs vroeg.

Door verzoekers agressieve rijgedrag, zijn abrupte stop op de vluchtstrook en het feit dat hij naar een legitimatiebewijs vroeg, kreeg ik meteen de indruk dat hij wars was.

Z. heeft verzoeker een beschikking aangezegd wegens te hard rijden. Inmiddels was ik teruggelopen naar onze auto om na te gaan of verzoeker ergens voor stond gesignaleerd. Via de computerapparatuur die we in onze auto hebben, bleek dat er met betrekking tot verzoeker vier Wet Mulder-vonnissen openstonden. Mijn collega heeft dit aan verzoeker meegedeeld. Verzoeker wilde de vonnissen inzien. Hij wilde in eerste instantie ook niet betalen. We hebben hem daarom al op de vluchtstrook gewezen op het feit dat hij kon worden gegijzeld als hij niet zou betalen.

Omdat de vonnissen onherroepelijk waren en er bij niet-betaling gijzeling kon volgen, hadden we verzoeker in beginsel kunnen aanhouden ter executie van die rechterlijke vonnissen. We hebben verzoeker echter niet aangehouden maar vriendelijk verzocht mee te gaan naar het politiebureau in Staphorst. Hij ging dus vrijwillig mee. Het doel hiervan was dat we de vonnissen naar Staphorst lieten faxen, zodat verzoeker ze kon inzien. Ik weet niet of we verzoeker gezegd hebben dat hij vrijwillig met ons mee kon gaan.

Al op de vluchtstrook zei verzoeker zoiets als 'jullie moeten ook altijd mij hebben'. Hij schold ons ook uit. Om die reden hadden we een proces-verbaal kunnen opmaken ter zake van belediging. Ik ben echter gewend om stoïcijns te reageren op beledigingen; ik vat het niet persoonlijk op. In dit geval leek stoïcijns reageren ons ook de beste manier om escalatie van de situatie te voorkomen.

Verzoeker is in zijn eigen auto achter ons aangereden naar Staphorst. Bij het politiebureau aangekomen liep verzoeker eerst met ons mee naar de ingang van het politiebureau, maar

plotseling liep hij terug naar zijn auto. Hij was geëmotioneerd. Uiteindelijk is verzoeker wel uit zichzelf met ons mee naar binnengelopen. Waarschijnlijk hebben we buiten iets tegen verzoeker gezegd in de trant van 'laten we de zaak binnen rustig bespreken', en is hij toen meegegaan.

In het politiebureau te Staphorst zijn we met verzoeker in een kamer gaan zitten en hebben de deur open laten staan. Verzoeker begon weer erg te schelden. Daarna legde hij zijn hoofd tussen zijn armen op tafel en begon hij te huilen. Z. heeft duidelijk aan verzoeker gevraagd of hij wilde dat we een huisarts zouden laten komen, maar hij reageerde hier niet op. Ook ik heb verzoeker toen gevraagd of hij wilde dat we een huisarts zouden waarschuwen. Ik meen mij te herinneren dat verzoeker op een gegeven moment iets zei als 'dat is niet nodig'. Als verzoeker zou zijn ingesloten, had ik denk ik wel een arts laten komen. In deze situatie leek het Z. en mij niet nodig om zonder dat verzoeker hierom vroeg een arts te waarschuwen. Er waren geen lichamelijke of psychische tekenen van ziekte of iets dergelijks; verzoeker leek vooral geëmotioneerd te zijn. Ik weet zeker dat verzoeker niet zelf om een arts heeft gevraagd.

Het faxapparaat stond vlakbij waar wij met verzoeker waren gaan zitten, hooguit op een paar meter afstand. Z. en ik vonden het beter om bij een emotionele man als de heer H. met zijn tweeën in de buurt te blijven. Wij waren dus tijdens het verblijf op het politiebureau allebei steeds vlakbij verzoeker. Toen we per fax de vonnissen hadden ontvangen, hebben we deze voor verzoeker op tafel gelegd. Hij heeft er voor zover ik weet één blik op geworpen, maar er verder niet meer naar gekeken. De inhoud van de vonnissen is ook mondeling aan verzoeker meegedeeld.

Al met al hebben we veel tijd gestoken in het proberen verzoeker tot bedaren te krijgen. Toen duidelijk werd dat verzoeker ons niet wilde vertellen wat er precies aan de hand was, hebben we geprobeerd de zaak af te ronden. We hadden tenslotte nog meer werk te doen die dag.

Ik kreeg de indruk dat verzoeker eigenlijk wel wist op welke feiten de vonnissen betrekking hadden, - ze kwamen hem niet geheel onbekend voor - want op een gegeven moment ging hij met ons mee om geld te pinnen. Verzoeker vertelde ons dat hij het geld dat hij moest betalen eigenlijk voor iets anders nodig had, maar hij wilde niet zeggen waarvoor dat dan was. We zijn met zijn drieën naar de pinautomaat bij het postkantoor in Staphorst gelopen. De pinautomaat was vlakbij het politiebureau, we hoefden alleen maar naar de andere kant van het dorpsplein te lopen.

Nadat verzoeker geld had gepind hebben we de zaak verder buiten bij de auto afgehandeld. Verzoeker betaalde en kreeg voor elk van de vier vonnissen een kwitantie. Hierna kwam er weer een stroom van verwijten en beledigingen richting Z. en mij. We hebben daarop gezegd dat wat ons betreft de zaak was afgedaan.

U houdt mij nu voor dat verzoeker u heeft gezegd eerder slechte ervaringen met de politie te hebben gehad. Zijn vriendin zou in het verleden in zijn bijzijn door de politie in elkaar zijn geslagen. Door deze eerdere ervaring zou verzoeker zo heftig op Z. en mij hebben gereageerd. Dit is nieuw voor mij, verzoeker heeft ons, ondanks dat we hem herhaaldelijk hebben gevraagd wat er aan de hand was, niet willen vertellen waarom hij zo emotioneel reageerde.

U vertelt mij dat verzoeker zegt dat hij na aankomst op het politiebureau helemaal begon te trillen. Volgens mij was dit niet zo. Er leek lichamelijk niets met verzoeker aan de hand te zijn.

Omdat verzoeker steeds zo emotioneel was, hebben Z. en ik ervoor gekozen hem niet direct te laten betalen voor de geldboete die we hem hadden gegeven wegens het te hard rijden op de A28. Omdat verzoeker geen vaste woon- of verblijfplaats heeft, had dit wel gemoeten. We zijn dus coulant geweest om de zaak niet verder op de spits te drijven. Daarvoor zijn we later door de heer Bi. op de vingers getikt.

U vertelt mij dat K., de politieagent uit Staphorst die op 3 oktober 2000 in het politiebureau aanwezig was, heeft verklaard dat verzoeker nadat hij geld had gepind buiten op het grasveld zat, terwijl de kwitanties werden uitgeschreven, en dat hij toen een stuk rustiger leek te zijn dan binnen. Ik kan het mij niet precies herinneren maar het zou kunnen dat verzoeker op het gras is gaan zitten en dat hij op een gegeven moment wat rustiger is geweest.

Als verzoeker stelt dat wij hem een kopie van de vonnissen hadden beloofd, zeg ik dat dit volgens mij niet het geval is geweest. Het verstrekken van kopieën van vonnissen is geen gebruikelijke gang van zaken. We hebben verzoeker uitgebreid mondeling geïnformeerd en hij heeft de mogelijkheid gehad de vonnissen in te zien. Van deze mogelijkheid heeft verzoeker geen gebruik willen maken.

Aan het voorgaande zou ik nog willen toevoegen dat Z. en ik al met al erg veel geduld hebben gehad met verzoeker. We hebben niet op zijn beledigingen gereageerd en hem steeds correct te woord gestaan..."

3. Op 7 februari 2002 verklaarde Bi, ambtenaar bij het Korps Landelijke Politiediensten tegenover twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman het volgende:

"...In verband met het interne onderzoek naar verzoekers klacht heb ik hem op 10 november 2000 schriftelijk verzocht om mij zijn telefoonnummer door te geven, zodat ik hem in een later stadium telefonisch de lezing van de betrokken politieambtenaren B. en Z. over de gebeurtenissen op 3 oktober 2000 kon voorleggen. Verzoeker reageerde op mijn verzoek door mij op 30 november 2000 een brief te schrijven waarin hij aangaf dat hij een schriftelijke afhandeling van zijn klacht wenste. Hij heeft mij niet zijn telefoonnummer

gegeven. Vervolgens heb ik verzoeker bij brief van 15 december 2000 verzocht om schriftelijk te reageren op het bij de brief gevoegde verslag van B. en Z. Ik zie de brief van 15 december 2000 als een rappelbrief; toen verzoeker in zijn brief van 30 november 2000 aangaf dat hij geen telefonische wederhoor wenste heb ik hem alsnog in de gelegenheid gesteld schriftelijk te reageren op de lezing van de betrokken politieambtenaren. Formeel had ik verzoeker niet hoeven te rappelleren. Onze klachtprocedure is zo ingericht dat wederhoor in beginsel telefonisch plaatsvindt.

U vraagt mij waarom ik verzoekers brief van 8 januari 2001 niet heb meegenomen bij de afhandeling van de klacht. Voor zover ik het mij kan herinneren heb ik deze brief destijds niet onder ogen gehad. Waarschijnlijk is de brief rechtstreeks doorgestuurd naar politieambtenaar G. die de klacht verder heeft afgehandeld.

Naar mijn mening frustreerde verzoeker het klachtonderzoek door zijn weigering telefonisch contact met mij op te nemen. Ik vind het een normale gang van zaken om een klacht mondeling te bespreken..."

4. Op 19 februari 2002 verklaarde Z., ambtenaar bij het Korps Landelijke Politiediensten tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman het volgende:

"...Op 3 oktober 2000 reed ik met mijn collega op de A28 toen de heer H. invoegde en meteen met hoge snelheid van de rechterbaan naar de linkerbaan reed. Ik bestuurde de politieauto en mijn collega B. zat ernaast. De heer H. voerde de snelheid meteen op. Wij besloten hem middels het transparant 'volgen' te laten stoppen op de eerstvolgende parkeerplaats. De heer H. zette echter meteen zijn auto stil op de vluchtstrook. Wij zijn toen ook naar de kant gereden en moesten eerst een stuk achteruit rijden om bij de heer H. te komen. Ik ben als eerste de auto uitgestapt en heb de heer H. aangesproken op zijn te hoge snelheid. Ik vertelde hem dat hij daarvoor een bekeuring kreeg. Ik heb ook om zijn rijbewijs gevraagd. Ik ben hierna teruggelopen naar de auto, waar mijn collega B. mij vertelde dat er vier onherroepelijke boetes tegen de heer H. openstonden. Wij hebben dit aan de heer H. meegedeeld. Hij vond dat vervelend en reageerde overdreven emotioneel op deze mededeling. Hij vroeg toen om mijn legitimatiebewijs. Ik vertelde hem dat ik die uit de auto moest halen. Toen zei de heer H. iets in de trant van: "Laat maar zitten, want het heeft toch geen zin." H. vertelde ook nog een verhaal over een eerdere ervaring met de politie in Antwerpen. Toen wij H. vroegen om de openstaande boetes meteen te betalen, zei hij dat hij niet geloofde dat er boetes tegen hem openstonden. We hebben toen besloten om hem niet aan te houden, maar deden het voorstel om naar het politiebureau in Staphorst te gaan om de vonnissen, waaruit bleek dat de boetes onherroepelijk waren, te laten faxen. Daar ging H. mee akkoord. In Staphorst stapte H. uit zijn auto en vertelde dat hij niet goed werd. Hij liep weer terug naar zijn auto en hield zich aan zijn auto vast. Ik had niet de indruk dat hem wat mankeerde, maar dat hij zich zo opwond dat hij even tot rust moest komen. In het politiebureau ging hij meteen met zijn hoofd op tafel liggen. Wij hadden niet echt contact met hem. We hebben geprobeerd met hem te praten over zijn

reactie op de openstaande boetes, maar hij zei zoiets als "Laat maar". Toen de vonnissen waren gefaxt hebben we ze voor hem op tafel gelegd en gezegd: "Lees ze maar". We gaven ook aan dat als hij er vragen over had, hij deze maar moest stellen. Hij wilde ze echter niet inzien en reageerde verder niet. We hadden hem geen afschriften van de vonnissen beloofd. Dat is ook niet gebruikelijk. Ik heb H. gevraagd of wij een arts moesten laten komen. Dat wilde hij niet. Ik vroeg dat, omdat je natuurlijk nooit weet wat iemand onder de leden heeft. Als H. ingesloten was geweest had ik wel een arts laten komen. Die situatie is ingrijpender en daarbij laat je iemand ook alleen. Wij zijn de hele tijd bij H. in de buurt gebleven. Hij maakte op mij ook niet de indruk dat hij medische hulp nodig had. Uiteindelijk drong het tot H. door dat hij toch zou moeten betalen. Hij werd daardoor weer wat levendiger en was bereid om het geld voor de boetes te gaan pinnen. Ik ben vervolgens met H. gaan pinnen bij het postkantoor in Staphorst dat ongeveer 150 meter verderop lag. Wij vonden het niet nodig dat we allebei met H. zouden meegaan. Toen H. gepind had, leek hij als herboren. Hij deed opeens normaal. Hij maakte op de terugweg naar de auto nog een paar vervelende opmerkingen tegen ons en vertelde ook dat hij een klacht zou indienen. Hij zou ook bezwaar tegen de boetes gaan maken bij de officier van justitie. Volgens mij hebben we destijds zijn woonadres gekregen, omdat we de beschikking voor de snelheidsovertreding op de A28 niet op dat moment geïnd hebben..."

Achtergrond

1. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 5:11

"Onder toezichthouder wordt verstaan: een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift."

Artikel 5:12, eerste en tweede lid

"1. Bij de uitoefening van zijn taak draagt een toezichthouder een legitimatiebewijs bij zich, dat is uitgegeven door het bestuursorgaan onder verantwoordelijkheid waarvan de toezichthouder werkzaam is.

2. Een toezichthouder toont zijn legitimatiebewijs desgevraagd aanstonds."

2. Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder)

Artikel 28, eerste lid

"De officier van justitie te Leeuwarden kan, indien niet of niet volledig verhaal overeenkomstig de artikelen 26 en 27 heeft plaatsgevonden, bij de kantonrechter van het arrondissement waar het adres is van degene aan wie de administratieve sanctie is

opgelegd een vordering instellen om te worden gemachtigd om per gedraging waarvoor een administratieve sanctie is opgelegd het dwangmiddel gijzeling toe te passen van degene aan wie de administratieve sanctie is opgelegd, voor ten hoogste één week. Indien degene aan wie de administratieve sanctie is opgelegd ingeschreven staat op een in de basisadministratie persoonsgegevens opgenomen adres, maar niet op dat adres woonachtig is, dan wel indien degene aan wie de administratieve sanctie is opgelegd geen bekende woon- of verblijfplaats in Nederland heeft, geschiedt de instelling van de bovenbedoelde vordering door de officier van justitie in het arrondissement Leeuwarden bij de rechtbank te Leeuwarden. Een verleende machtiging om gijzeling toe te passen kan tot uiterlijk vijf jaar nadat de opgelegde administratieve sanctie onherroepelijk is geworden, worden uitgevoerd."